

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 263/2024-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], t. č. [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Lukášom Bodnárom, Hrnčiarska 8, Košice, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice-okolie v konaní ČVS: ORP-195/OJP-KS-2010, postupu Okresnej prokuratúry Košice-okolie v konaní sp. zn. 1Pv13/19/8806-41 a postupu Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. K3-4T/19/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľa

- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. apríla 2024 domáhal vyslovenia porušenia svojich základných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Tiež navrhoval priznať finančné zadosťučinenie 15 000 eur a náhradu trov konania.
- Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bolo (i) 26. februára 2010 vznesené obvinenie pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia (viedol osobné motorové vozidlo napriek uloženému zákazu), (ii) 17. marca 2010 vznesené obvinenie pre prečin krádeže (odcudzenie 9 šampónov a 1 ks ľadového vína) a (iii) 7. apríla 2010 vznesené obvinenie pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia (viedol osobné motorové vozidlo napriek uloženému zákazu).
- Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Košice-okolie (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) uzneseniami zo 14. mája 2010 a 22. júna 2010 spojilo veci sťažovateľa na spoločné konanie, ktoré

bolo vedené pod ČVS: ORP-195/OJP-KS-2010. Okresné riaditeľstvo uznesením zo 17. júla 2010 konanie prerušilo z dôvodu neprítomnosti svedka, po ktorom bolo v tom čase vyhlásené pátranie. O pokračovaní v trestnom stíhaní sťažovateľa rozhodlo okresné riaditeľstvo uznesením z 28. decembra 2022 z dôvodu zistenia nových skutočností, ktoré odôvodňovali pokračovanie v trestnom stíhaní sťažovateľa. Okresná prokuratúra podala 19. apríla 2023 obžalobu. Okresný súd trestným rozkazom sp. zn. 4T/19/2023 z 23. mája 2023 odsúdil sťažovateľa. Sťažovateľ podal proti trestnému rozkazu odpor 21. júna 2023. Mestský súd Košice (ďalej len „mestský súd“) na pojednávaní 1. augusta 2023 odročil hlavné pojednávanie na neurčito v dôsledku prebiehajúceho zbiehajúceho trestného konania pre zločin znásilnenia, ktorého skutku sa sťažovateľ mal dopustiť 23. novembra 2018, vedeného pod sp. zn. K2-7T/22/2019 (ďalej len „zbiehajúce trestné konanie“). Sťažovateľovi bol za zbiehajúce trestné konanie rozsudkom okresného súdu sp. zn. K2-7T/22/2019 z 18. mája 2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7To/81/2023 zo 16. januára 2024 uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

4. Mestský súd po právoplatnom rozhodnutí krajského súdu uznesením zo 16. apríla 2024 rozhodol o zastavení trestného stíhania, pretože trest, ku ktorému mohlo namietané konanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý bol sťažovateľovi pre iný trestný čin uložený podľa § 215 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku (ďalej len „TP“).

5. Uznesenie mestského súdu zo 16. apríla 2024 do podania ústavnej sťažnosti nenadobudlo právoplatnosť. Sťažovateľ v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia v Ružomberku od 8. novembra 2022 do 12. septembra 2028.

6. Sťažovateľ namietal celkovú dĺžku trestného konania (vrátane prípravného konania) v trvaní viac ako štrnásť rokov a zdôrazňuje, že od prerušenia trestného stíhania do rozhodnutia o jeho pokračovaní uplynulo viac ako dvanásť a pol roka. Podľa jeho názoru vec zo skutkového ani z právneho hľadiska nevykazuje zložitost' veci. Sťažovateľ namietal, že k celkovej dĺžke konania žiadnym spôsobom neprispel.

II.

Posúdenie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 263/2024 zo 14. mája 2024 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu pre účely realizácie úplného meritórneho prieskumu sťažovateľom tvrdených skutočností.

8. Okresné riaditeľstvo uviedlo, že k prerušeniu trestného stíhania podľa § 228 ods. 2 písm. a) TP došlo z dôvodu neprítomnosti kľúčového svedka. Tvrdí, že z ich strany boli využité všetky zákonné možnosti na zabezpečenie svedka od jeho predvolania na výsluch až po vyhlásenie pátrania. Uviedlo, že vo vyšetrovaní sa pokračovalo 28. decembra 2022, ktoré bolo ukončené 2. marca 2023 s návrhom na podanie obžaloby. Vyšetrovací spis bol následne odoslaný na okresnú prokuratúru.

9. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v mene okresnej prokuratúry uviedla, že považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k prípravnému konaniu za oneskorene podanú. Tvrdí, že okresná prokuratúra ukončila vyšetrovanie a podala obžalobu

19. apríla 2023, a tým podľa jej názoru vykonala všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa. Generálna prokuratúra sťažovateľovi vo vyjadrení vytkla, že sa nedomáhal odstránenia zbytočných prietáhov v prípravnom konaní žiadosťou o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 TP.

10. Mestský súd v úvode žiada o nevyhovenie ústavnej sťažnosti ako neopodstatnenej. Uviedol, že trestným rozkazom odsúdil sťažovateľa a po podaní odporu z jeho strany na pojednávaní 1. augusta 2023 odročil hlavné pojednávanie na neurčito z dôvodu zbíhajúcej trestnej veci sťažovateľa. Mestský súd sťažovateľovi a jeho obhajcovi vytýka, že sa na hlavnom pojednávaní nezmienili o tom, že v zbíhajúcom trestnom konaní prebieha odvolacie konanie. Odvolací súd v zbíhajúcej sa veci rozhodol 16. januára 2024. Tvrdí, že zákonná sudkyňa preto v namietanom konaní nariadila termín hlavného pojednávania na 16. apríl 2024, na ktorom trestné stíhanie sťažovateľa zastavila v zmysle § 281 ods. 2 TP v spojení s § 215 ods. 2 písm. a) TP. Mestský súd je toho názoru, že svojím postupom k celkovej dĺžke konania neprispel.

11. Pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru obdobne aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (III. ÚS 171/20).

12. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že v súvislosti s ochranou práva na prejednanie veci v primeranej lehote priznaného čl. 6 ods. 1 dohovoru primeraná lehota na rozhodnutie v trestnej veci začína plynúť od obvinenia, ku ktorému spravidla dochádza v prípravnom konaní (napr. rozsudok z 27. 6. 1968 vo veci Wemhoff proti Spolkovej republike Nemecko, séria A, č. 7, s. 26 – 27, § 19), a zahŕňa celé konanie vo veci vrátane odvolacích konaní [„appeal proceedings“ (napr. rozsudok z 28. 6. 1978 vo veci König proti Spolkovej republike Nemecko, séria A, č. 27, s. 33, § 98)]. Ústavný súd pri posúdení ústavnej sťažnosti prihliadol na celé konanie, nie parciálne delené na prípravné konanie a konanie pred súdom (I. ÚS 306/2016, III. ÚS 233/2021).

II.1.K namietanému porušeniu uplatnených práv postupom okresného riaditeľstva a okresnej prokuratúry:

13. Z vyjadrení okresného riaditeľstva a generálnej prokuratúry vyplýva, že sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie 26. februára 2010, pričom 17. júla 2010 došlo k prerušeniu trestného stíhania sťažovateľa z dôvodu neprítomnosti svedka. Okresné riaditeľstvo pokračovalo v trestnom stíhaní sťažovateľa 28. decembra 2022 (t. j. po dvanástich rokoch). Prokurátor okresnej prokuratúry podal obžalobu 19. apríla 2023, teda po štyroch mesiacoch od pokračovania trestného stíhania sťažovateľa.

14. Ústavný súd k namietanému neprimeranému prerušeniu konania v trvaní viac ako dvanásť rokov uvádza, že v zmysle ustálenej judikatúry prerušenie konania možno považovať za prekážku

konania. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným zákonom, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto nečinnosť v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné prietahy v konaní (I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06, IV. ÚS 408/2011). Z povahy rozhodnutia vyšetrovateľa okresného riaditeľstva vyplýva, že nejde o rozhodnutie konečnej povahy, ktorým by sa právoplatne rozhodlo o skončení prípravného konania ako časti trestného konania tak, ako by to bolo napr. podľa § 215 ods. 1 TP alebo podľa § 216 ods. 1 TP, alebo podľa § 220 ods. 1 TP. Počas prerušenia trestného stíhania možno pritom vykonávať úkony podľa štvrtej, piatej a šiestej hlavy prvej časti TP (§ 229 TP) na účely zistenia, či nepominul dôvod prerušenia (a taký postup je teda úlohou orgánov činných v trestnom konaní). Vydanie rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní podľa § 228 ods. 1 a 2 TP má len predbežný charakter, v dôsledku čoho tak po odpadnutí prekážky tento postup opodstatňuje orgány činné v trestnom konaní pokračovať v trestnom konaní podľa § 228 ods. 5 TP (IV. ÚS 352/2020, I. ÚS 102/2024).

15. Ústavný súd opakovane judikuje, že trestné konanie od svojho začiatku až do jeho konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd uplatnených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (I. ÚS 314/09, IV. ÚS 352/2020).

16. Dobu prerušenia konania nemožno bez ďalšieho vo vzťahu k namietanému porušeniu práv pričítať v neprospech postupu orgánov činných v trestnom konaní. Ústavný súd pritom poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej prerušenie konania podľa procesného predpisu predstavuje zákonnú prekážku v konaní, a preto nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní z dôvodu existencie zákonnej prekážky v konaní ústavný súd neposudzuje ako zbytočné prietahy v konaní (I. ÚS 214/06, IV. ÚS 328/09, III. ÚS 73/2022).

17. Čo sa týka postupu okresného riaditeľstva pri pokračovaní v trestnom stíhaní sťažovateľa až do podania obžaloby prokurátorom okresnej prokuratúry, ústavný súd uvádza, že dĺžka konania v trvaní štyroch mesiacov nepredstavovala ústavnoprávnu intenzitu porušenia uplatnených práv sťažovateľa.

II.2. K namietanému porušeniu uplatnených práv postupom mestského súdu:

18. Z vyjadrenia mestského súdu vyplýva, že obžaloba bola podaná na okresnom súde 19. apríla 2023. Okresný súd trestným rozkazom z 23. mája 2023 odsúdil sťažovateľa. Sťažovateľ proti trestnému rozkazu podal 21. júna 2023 odpor. Mestský súd vyhlásil uznesenie o zastavení trestného stíhania sťažovateľa 16. apríla 2024 (po štyroch dňoch od podania ústavnej sťažnosti, pozn.). Podľa súdneho registra doložiek právoplatnosti a vykonateľnosti dostupný na www.justice.gov.sk nadobudlo uznesenie mestského súdu právoplatnosť a vykonateľnosť 1. mája 2024.

19. Ústavný súd konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter

postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhoviel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

20. Dĺžka konania na mestskom súde v trvaní jedného roka nedosahuje takú intenzitu porušenia uplatneného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd dodáva, že jedným z kritérií posudzovania ústavnej neakceptovateľnosti priet'ahov v konaní je aj význam veci pre s'ťažovateľa. Pre vyhodnotenie tohto kritéria nemožno opomenúť skutočnosť, že rozhodnutie mestského súdu je v prospech s'ťažovateľa, keďže došlo k zastaveniu trestného stíhania, pretože trest, ku ktorému mohlo namietané konanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý bol s'ťažovateľovi pre iný trestný čin uložený podľa § 215 ods. 2 písm. a) TP.

21. Z uvedených dôvodov preto ústavný súd ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa nevyhoviel. Na záver ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci, a v prípade, že nečinnosť, resp. neefektívna činnosť mestského súdu bude pokračovať, s'ťažovateľ sa môže opätovne obrátiť na ústavný súd s ústavnou s'ťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu